

Dr. KOPP ELEMÉR

Profesor emerit

1890—1964.

La 19 ianuarie 1964 a încetat din viață, în vîrstă de 74 de ani, profesorul Dr. Kopp Elemér, profesor emerit la Institutul de medicină și farmacie din Tîrgu-Mureș.

S-a născut la Cluj în 17 august 1890. În 1913 a obținut diploma de inginer chimist la Institutul politehnic din Budapesta, unde a primit și titlul de doctor în anul 1916. Cariera sa de inginer chimist a început-o la fabrica de zahăr din Bod, Regiunea Brașov. Aici și-a elaborat primele lucrări științifice publicate (1916), consacrate substanțelor azotoase ale procesului tehnologic din industria de zahăr. După o activitate de un deceniu desfășurată în cadrul industriei, a fost chemat în anul 1923 de profesorul Páter Béla la Stațiunea experimentală de plante medicinale din Cluj. La noul loc de muncă, doctorul Kopp Elemér s-a ocupat în primul rînd de studiul compoziției chimice a plantelor medicinale și aromatice, dar de la început a acordat atenție și problemelor practice referitoare la recoltarea și cultura lor. În această perioadă a publicat peste 30 de lucrări, dintre care multe sînt și astăzi citate în literatura de specialitate din țară și străinătate. După moartea profesorului Páter a fost timp de cîțiva ani directorul institutului.

Asemnarea dintre maestru și discipol este semnificativă. Cuvintele reproduse din memoriile sale sînt caracteristice și profesorului Kopp: „Eruditul profesor Páter a fost un om liniștit, cumpănit, calm, cu suflul nobil, care a acordat puțină însemnătate intereselor materiale, a avut un spirit progresist și vederi sociale”.

A fost numit profesor șef de catedră la Institutul de medicină și farmacie din Tîrgu-Mureș în anul 1949. Este ctitorul învățămîntului farmacognostic din acest institut și a predat timp de mai bine de un deceniu această disciplină. Încă din primele săptămîni ale activității sale a înființat grădina de plante medicinale care joacă de atunci un rol însemnat nu numai în procesul de învățămînt, dar este și o valoroasă bază experimentală în activitatea științifică. De la bun început a fost adeptul noii orientări care acordă prioritate principiilor active în studiul plantelor medicinale. Cursul său redactat în trei volume și apărut în două ediții oglindește prin excelență această orientare. Profesorul Kopp s-a ocupat deopotrivă de caracterele morfologice ale plantelor medicinale, de răspîndirea lor geografică și de stațiunile lor din flora spontană a țării noastre, de posibilitatea introducerii în cultură și de problemele agrotehnice legate de acestea, de aspectele practice ale obținerii drogurilor, de principiile active și de indicațiile terapeutice. Cunoașterea multilaterală a plantelor medicinale a caracterizat întreaga sa activitate didactică și științifică.

În ultimul deceniu a fost îndrumătorul științific al unui mare număr de candidați în științe farmaceutice. Pe lângă discipolii săi a fost frecvent vizitat de aspiranți din București și din alte centre universitare, care au primit de la îndrumătorul lor științific indicații precise și o bogată bibliografie.

În activitatea științifică a profesorului Dr Kopp Elemér un loc însemnat îl ocupă cercetările referitoare la uleiurile volatile. Multe din lucrările sale sînt considerate ca primele contribuții la cunoașterea plantelor aromatice din țara noastră. Astfel a publicat studii referitoare la uleiul volatil de: chimion (1927), angelică (1928), șerlai (1929), coriandru (1929), trandafir (1931), izmă bună (1937). În ultimii ani (1958—1964) a studiat cu multă pasiune problemele taxonomice și

fitochimice ale genului *Lavandula*, publicând lucrări în reviste din țară și de peste hotare, ultima a apărut în numărul 4/1963 al Revistei Medicale — Orvosi Szemle. După introducerea în cultură a mușcatei crețe și obținerea unui ulei volatil de calitate superioară (1960) a propus înlocuirea unor uleiuri de import cu acest produs care poate fi obținut și la noi în țară. Valorificarea resurselor noastre indigene a stat întotdeauna în centrul preocupărilor sale.

În opera sa de creație științifică un loc important îl ocupă și cercetările private la macul alcaloidic. Prima sa lucrare consacrată obținerii opiului, respectiv a alcaloizilor de opiu, a fost publicată în 1929 în revista germană „Heil- und Gewürzpflanzen” în care au apărut majoritatea lucrărilor referitoare la uleiurile volatile. Această lucrare este și azi citată, unii autori din străinătate au considerat-o recent ca punct de plecare în cercetările lor. A elaborat apoi o metodă de determinare nefelometrică cu ajutorul căreia se poate doza conținutul în morfină dintr-o singură capsulă de mac. Metoda a fost ulterior modificată și îmbunătățită. Cu ajutorul acestei micrometode a urmărit formarea morfinei în cursul desvoltării macului (1953). Această metodă i-a servit la lucrările de selecție și ameliorare, ca rezultat al cărora a obținut un nou soi de mac cu un conținut de 1% morfină în capsulele mature (față de 0,2--0,3% din materialul inițial). Articolul său de sinteză, apărut în revista „Die Pharmazie” din R. D. Germană (1957) este larg citat în literatura de specialitate. Din punct de vedere practic este însemnată și metoda de preparare a tincturii din capsulele de mac (*Tinctura papaveris*) ca succedaneu al tincturii de opiu (1955).

În anul 1957 a participat cu două lucrări la un concurs internațional pentru premiarea celor mai bune lucrări consacrate problemei obținerii alcaloizilor de opiu, obținând diploma de onoare și medalia comemorativă Kabay.

Dintre celelalte lucrări referitoare la plantele cu alcaloizi menționăm contribuțiile la cunoașterea produsului *Folia Hyoscyami* (1929) și a altor droguri mi-driatice (1931). În ultimii ani s-a ocupat în primul rînd de aclimatizarea plantei *Solanum aviculare* și de conținutul acesteia în principii active (1963), ca materie primă pentru semisinteza unor hormoni steroizi.

Profesorul Kopp s-a ocupat timp de un deceniu de valorificarea măceșului și de conținutul lui în vitamina C. A urmărit factorii care condiționează obținerea unui produs de calitate superioară, respectiv variația conținutului în acid ascorbic în funcție de poziția sistematică, altitudinea și perioada de recoltare (1956). Profesorul Kopp s-a interesat întotdeauna de problemele strîns legate de practică. Astfel, într-o lucrare apărută în 1927, și-a pus problema valorificării deșeurilor plantelor aromatice. Cu ocazia unei invazii de cărbuși (1926) a descris posibilitatea obținerii unui ulei gras cu aplicații industriale din aceste insecte.

Profesorul Kopp a luat parte la redactarea Farmacopeei Romine ediția a VII-a (1956) prin întocmirea unor monografii, contribuind apoi și la lucrările viitoare ediții.

Guvernul a apreciat în mod deosebit meritele profesorului Dr. Kopp Elemér. Pentru rezultatele obținute în activitatea didactică și științifică, Preziidiul Marii Adunări Naționale l-a decorat cu Ordinul Muncii cl. III-a. Consiliul de Stat i-a conferit titlul de Profesor Emerit al Republicii Populare Romine.

Profesorul Kopp a fost un om de știință materialist. A avut o înrîurire puternică asupra discipolilor și colaboratorilor săi care au profitat din plin de vasta sa experiență științifică acumulată timp de cinci decenii. Prin interesul pe care l-a manifestat pentru toate problemele, prin capacitatea sa de muncă, punctualitatea, perseverența, consecvența, atitudinea sa critică — a contribuit în bună măsură la formarea cadrelor care i-au fost încredințate. Va rămîne pentru noi un exemplu al modestiei, întruchiparea savantului profesor care și-a consacrat întreaga viață studiului plantelor medicinale. Memoria lui va continua să trăiască prin tezaurul științific cu care a contribuit la îmbogățirea farmacognoziei.

GABRIEL RĂCZ